

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Παρουσίαση του Συστήματος Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Στρατηγικών RIS3 2014 – 2020.

Συνεδρίαση Δικτύου Αξιολόγησης
Αθήνα, 6-7 Μαρτίου 2017

Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ
Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης
Μονάδα Σχεδιασμού και Αξιολόγησης

Παρακολούθηση – Αξιολόγηση των RIS3: Γιατί;

- Πρώτα από όλα διότι πρόκειται περί μιας Στρατηγικής δηλαδή περί ενός συνδυασμού προγραμματικής – σχεδιαστικής προσπάθειας, χρηματικών πόρων, θεσμικών εργαλείων και μέσων για την επίτευξη συγκεκριμένων και σαφώς ορισμένων σκοπών.
- Η κάθε στρατηγική επιχειρεί να αλλάξει τα δεδομένα, όχι απλώς να επηρεάσει τις εξελίξεις αλλά να της τροποποιήσει. Να αλλάξει δηλαδή τον τρόπο που λειτουργεί η σχέση της αιτιότητας.
- Πιο συγκεκριμένα, η στρατηγική RIS3 είναι μια στρατηγική παραγωγικού μετασχηματισμού της οικονομίας στην κλίμακα που η στρατηγική αυτή αναφέρεται.

Παρακολούθηση – Αξιολόγηση των RIS3: Γιατί;

- Απόκτηση γνώσης για την πορεία του παραγωγικού μετασχηματισμού και ενημέρωση για την πρόοδο των δράσεων – παρεμβάσεων τόσο των ενδιαφερόμενων μερών όσο και των προγραμματικών θεσμών.
- Δημιουργία και ενίσχυση σχέσεων συνεργασίας και εμπιστοσύνης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και των πολιτών.
- Λογοδοσία – αξιοπιστία και ενίσχυση της ικανότητας πολιτικού σχεδιασμού.

Στο παραπάνω πλαίσιο:

- Η παρακολούθηση των στρατηγικών RIS3 περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη συλλογή και την επεξεργασία των πληροφοριών σχετικά με την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και της εφαρμογής των στρατηγικών.
- Από την άλλη πλευρά, η αξιολόγηση των στρατηγικών RIS3 αποσκοπεί στην εκτίμηση της ορθότητας των στρατηγικών RIS3 και της καταλληλότητας του υλοποιούμενου μείγματος πολιτικής, προκειμένου να αναδειχθεί η ανάγκη ή μη προσαρμογής των στρατηγικών αυτών. Η αξιολόγηση των στρατηγικών RIS3 εστιάζει στην εκτίμηση της **αποδοτικότητας**, της **αποτελεσματικότητας**, καθώς και των **επιπτώσεων** των υλοποιούμενων στρατηγικών RIS3 σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Παρακολούθηση – Αξιολόγηση των RIS3: Γιατί;

- Οι προγραμματισμένες δραστηριότητες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη στρατηγική που αποτυπώνεται στο κείμενο της ισχύουσας RIS3.
- Οι πόροι χρησιμοποιούνται αποδοτικά και δαπανώνται για την επίτευξη προγραμματισμένων εκροών και αποτελεσμάτων.
- Οι δείκτες εξελίσσονται προς την κατεύθυνση των στόχων που έχουν τεθεί.
- ο εντοπισμός των αλλαγών στο εξωτερικό περιβάλλον, των αδυναμιών κατά το σχεδιασμό και η βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού,
- η επανεξέταση της πραγματικής απόδοσης σε σχέση με το αρχικό πλάνο,
- ο προσδιορισμός του βαθμού επίτευξης των στόχων,
- ο εντοπισμός και η διερεύνηση των αιτιών επίτευξης ή μη των στόχων,
- η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων της στρατηγικής, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Βασικές αρχές του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Η παρακολούθηση ενός περιορισμένου αριθμού δεικτών εκρών και αποτελέσματος στη βάση της λογικής παρέμβασης της εκάστοτε στρατηγικής RIS3.
- Η δυνατότητα άθροισης στοιχείων σε εθνικό επίπεδο και η σύγκριση των τιμών των δεικτών σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Η διαμόρφωση συμπερασμάτων για την πορεία υλοποίησης των στρατηγικών RIS3 τόσο σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί σε αυτή, όσο και με την καταλληλότητα της στρατηγικής ως εργαλείου πολιτικής για τον οικονομικό μετασχηματισμό των περιφερειών και της χώρας και η παροχή των αναγκαίων κατευθύνσεων για την αναθεώρηση του μείγματος πολιτικής RIS3.
- Το προτεινόμενο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης βασίζεται πρωτίστως στα υφιστάμενα συστήματα παρακολούθησης που λειτουργούν στο πλαίσιο των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ).

Βασικές αρχές του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

Οι στρατηγικές RIS3 που καταρτίστηκαν και εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014–2020 καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα στόχων, θεματικών πεδίων, τομέων και κλάδων. Κατά συνέπεια, είναι απαραίτητο να διαμορφωθεί ένα **σύστημα παρακολούθησης και Αξιολόγησης**, το οποίο θα περιέχει τα παρακάτω στοιχεία:

I.Μεθοδολογία παρακολούθησης η οποία περιλαμβάνει ένα πλέγμα δεικτών, κατάλληλων να παρέχουν πληροφορία σχετικά με τις στρατηγικές επιλογές και το μείγμα πολιτικής των υλοποιούμενων στρατηγικών RIS3.

II.Μεθοδολογία αξιολόγησης η οποία ελέγχει την ορθότητα ή μη των στρατηγικών επιλογών, του σχεδιασμού και του αντίστοιχου μείγματος πολιτικής και η οποία εκτιμά την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα καθώς και τις επιπτώσεις των υλοποιούμενων στρατηγικών RIS3.

III.Μηχανισμό που περιλαμβάνει τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των RIS3 και στον οποίο περιγράφεται η διαδικασία παρακολούθησης των πορισμάτων/συμπερασμάτων (follow-up) των εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης.

IV.Χρονοδιάγραμμα κατάρτισης των εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Η μεθοδολογία του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

Η βάση για την **παρακολούθηση** μιας στρατηγικής RIS3 είναι η λογική της παρέμβασης, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί στο πλαίσιο της κατάρτισης της εκάστοτε στρατηγικής. Στο πλαίσιο αυτό, σε κάθε στρατηγική RIS3 θα παρακολουθείται:

- η πρόοδος των δεικτών αποτελέσματος σε σχέση με τις στρατηγικές προτεραιότητες της στρατηγικής και
- η πρόοδος των δεικτών εκροών σε σχέση με τις δράσεις που συνιστούν το μείγμα πολιτικής της στρατηγικής.

Η μεθοδολογία του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Με δεδομένο ότι η εθνική στρατηγική RIS3 χρηματοδοτείται κατά βάση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ), ενώ οι περιφερειακές στρατηγικές RIS3 χρηματοδοτούνται κατά βάση από τα αντίστοιχα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020 και το ΕΠΑνΕΚ, το σύστημα παρακολούθησης των στρατηγικών RIS3 περιλαμβάνει εκείνους τους **δείκτες αποτελέσματος** που συνδέονται με τις στρατηγικές RIS3 και που συναντώνται στα περισσότερα Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.) του ΕΣΠΑ 2014-2020, καθώς είναι οι πλέον αντιπροσωπευτικοί δείκτες αποτελέσματος για την παρακολούθηση των μεταβολών από την υλοποίηση των στρατηγικών αυτών.
- Τους **δείκτες αποτελέσματος που είναι διαθέσιμοι σε περιφερειακό επίπεδο**, και οι οποίοι είναι **υποχρεωτικό να χρησιμοποιηθούν** για την παρακολούθηση των στρατηγικών RIS3 (εθνικής και περιφερειακών) στο πλαίσιο ενός ομογενοποιημένου συστήματος παρακολούθησης.
- Τους **δείκτες αποτελέσματος που έχουν ενσωματωθεί στα εγκεκριμένα Ε.Π.** και συνδέονται με τη στρατηγική RIS3, όπως αυτοί έχουν προσδιοριστεί από την αντίστοιχη Διαχειριστική Αρχή.

Η μεθοδολογία του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Τους δείκτες του **Innovation Union Scoreboard**. Οι δείκτες αυτοί διακρίνονται σε εκείνους που είναι διαθέσιμοι σε εθνικό και σε εκείνους που είναι διαθέσιμοι σε περιφερειακό επίπεδο και χρησιμοποιούνται προκειμένου να υπάρχει σύγκριση των επιδόσεων σε επίπεδο Ε.Ε.
- Τους πλέον κατάλληλους δείκτες **εκροών** για την παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής RIS3 που είναι οι σχετικοί κοινοί και ειδικοί δείκτες εκροών ΕΤΠΑ και ΕΚΤ, όπως αυτοί έχουν επιλεγεί στα εγκεκριμένα Ε.Π. Οι δείκτες αυτοί θα χρησιμοποιηθούν ως επί το πλείστον και για την μέτρηση των εκροών των έργων από άλλες πηγές χρηματοδότησης.
- Στο πλαίσιο των έργων που χρηματοδοτούνται από τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις και τις ανάγκες παρακολούθησης, οι δείκτες εκροών και αποτελέσματος που αφορούν τα έργα της RIS3, ομαδοποιούνται σε ένα διακριτό υποσύστημα. Το υποσύστημα των δεικτών της RIS3, αναπτύσσεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ με προσδιορισμό των δεικτών αποτελέσματος που είναι σχετικές με την κάθε στρατηγική (εθνική, περιφερειακή) καθώς και με καθορισμό της συνεισφοράς των σχετικών εκροών κάθε στρατηγικής στο οικείο ΕΠ/ΠΕΠ, με πρόταση κάθε φορά της αρμόδιας ΔΑ. .

Η μεθοδολογία του συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Υπεύθυνοι για την αξιολόγηση της συνάφειας των έργων με την εκάστοτε στρατηγική RIS3, για τη συγκέντρωση και την παρακολούθηση των δεδομένων προόδου όλων των δεικτών καθώς και για την κατάρτιση των εκθέσεων παρακολούθησης είναι οι Φορείς Παρακολούθησης των περιφερειακών RIS3 και η ΓΓΕΤ για την εθνική στρατηγική RIS3, όπως έχει οριστεί στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014-2020.
- Επιπρόσθετα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλοι δείκτες αποτελέσματος που ενδεχομένως να προταθούν από τους Φορείς Παρακολούθησης της κάθε στρατηγικής RIS3.
- Η μη συμπερίληψη ενός ή περισσότερων δεικτών αποτελέσματος μπορεί να δικαιολογηθεί, μόνο αν οι δείκτες αυτοί δε συνάδουν με τη λογική της παρέμβασης της κάθε RIS3 και κατόπιν σχετικής αιτιολόγησης προς την ΕΥΣΣΑ, η οποία έχει την αρμοδιότητα του συντονισμού και της παρακολούθησης του σχεδιασμού των στρατηγικών RIS3 καθώς και της ολοκλήρωσης των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης αυτών.

Οι δείκτες αποτελέσματος

Δείκτες αποτελέσματος για την παρακολούθηση των στρατηγικών RIS3 Ονομασία δείκτη	Πηγή δείκτη
Δαπάνες για καινοτομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων με καινοτομία προϊόντος ή/και διαδικασία (ως ποσοστό του ΑΕΠ ή του ΑΠΠ)	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) σε κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας	ΕΛ.ΣΤΑΤ
Επιστημονικές δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
Μέσος όρος αναφορών ανά δημοσίευση ελλήνων ερευνητών (Δείκτης απήχησης)	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
Αριθμός πατεντών (PCT patents)	Οργανισμός Ιδιοκτησίας Βιομηχανικής
Ένταση Δαπανών Έρευνας & Ανάπτυξης	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

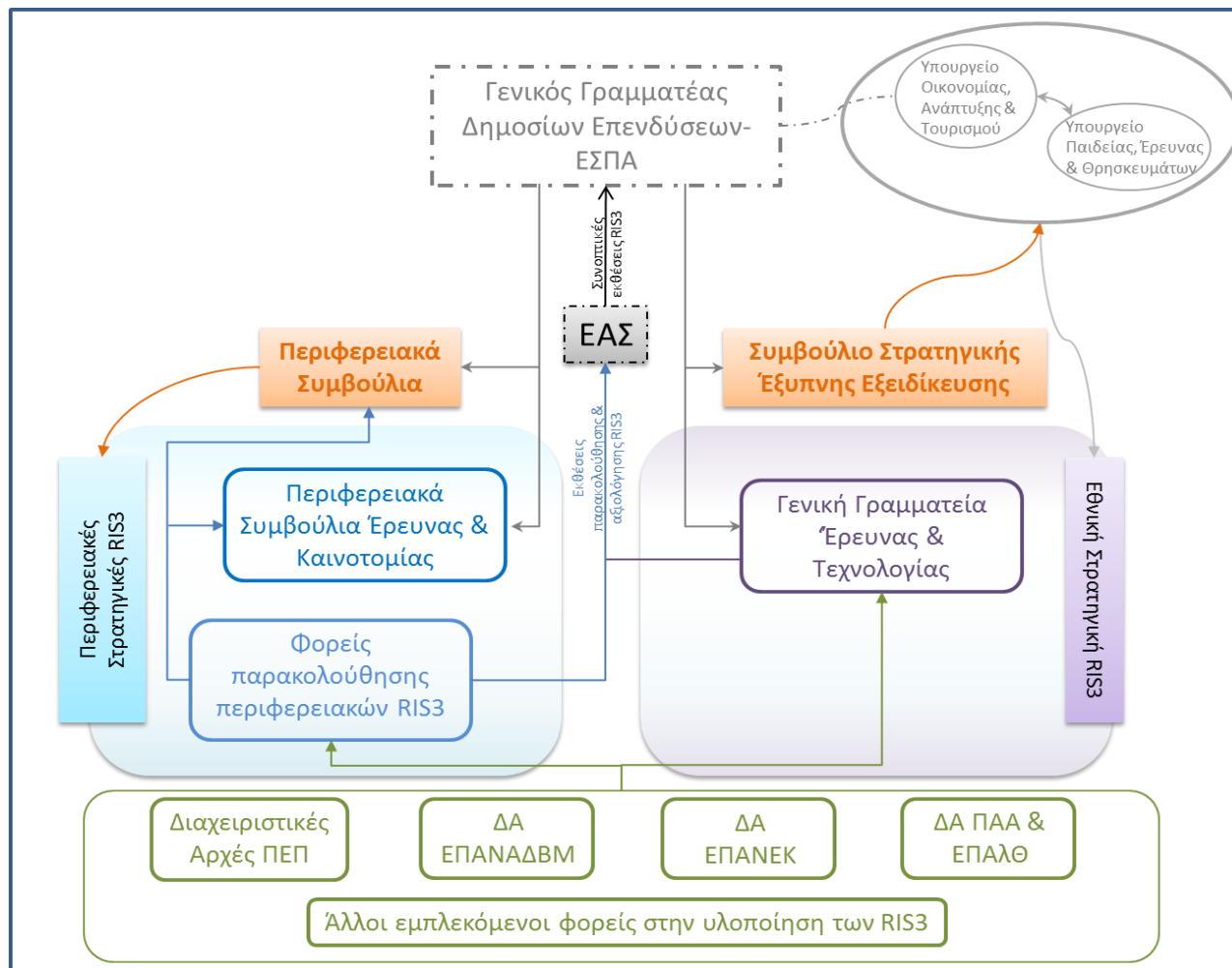
Οι δείκτες IUS

Δείκτες ενδυνάμωσης: Ανθρώπινο δυναμικό, ανοικτά και ελκυστικά συστήματα έρευνας, στήριξη και χρηματοδότηση.

Δείκτες δραστηριότητας επιχειρήσεων: Επενδύσεις επιχειρήσεων, διασυνδέσεις επιχειρήσεων, διανοητικά περιουσιακά στοιχεία.

Δείκτες αποτελεσμάτων: Καινοτόμοι οργανισμοί, οικονομικές επιπτώσεις

Ο μηχανισμός του συστήματος αξιολόγησης και παρακολούθησης

Ο μηχανισμός του συστήματος αξιολόγησης και παρακολούθησης

- Σε περιφερειακό επίπεδο οι **Φορείς Παρακολούθησης των περιφερειακών στρατηγικών RIS3** (όπως έχουν οριστεί από τον εκάστοτε Περιφερειάρχη), με τη συνδρομή των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση τους (πχ. Διαχειριστικές Αρχές Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων), εκπονούν την Έκθεση Παρακολούθησης της περιφερειακής στρατηγικής RIS3 βάσει υποδείγματος, την οποία αποστέλλουν στο οικείο **Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας**, στην **Εθνική Αρχή Συντονισμού** του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθώς και στο εκάστοτε Περιφερειακό Συμβούλιο.
- Αντίστοιχα, η Έκθεση Παρακολούθησης της εθνικής RIS3 εκπονείται βάσει υποδείγματος από την **Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας** με τη συνδρομή των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίησή της και αποστέλλεται στην **Εθνική Αρχή Συντονισμού**.

Ο μηχανισμός του συστήματος αξιολόγησης και παρακολούθησης

- Η **Εθνική Αρχή Συντονισμού**, με βάση τις Εκθέσεις Παρακολούθησης της Εθνικής και των Περιφερειακών RIS3, εκπονεί τη **Συνοπτική Έκθεση Παρακολούθησης των στρατηγικών RIS3**, στην οποία συνοψίζει τα πορίσματα και συμπεράσματα για την πορεία υλοποίησης των στρατηγικών και την εισηγείται στον **Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ** ο οποίος ενημερώνει σχετικά το **Συμβούλιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης**.
- Η Συνοπτική Έκθεση Παρακολούθησης των στρατηγικών RIS3 μαζί με τη σύνοψη των πορισμάτων και των συμπερασμάτων αποστέλλεται στη **Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας**, στα **Περιφερειακά Συμβούλια Έρευνας και Καινοτομίας** και στα **Περιφερειακά Συμβούλια**.

Ο μηχανισμός του συστήματος αξιολόγησης και παρακολούθησης

- Οι Εκθέσεις Αξιολόγησης των περιφερειακών στρατηγικών RIS3 θα διενεργηθούν από **εξωτερικούς αξιολογητές**, με ευθύνη του/ων Φορέα/ων Παρακολούθησης των περιφερειακών στρατηγικών RIS3 και με τις κατευθύνσεις της **Εθνικής Αρχής Συντονισμού** και θα αποσταλούν στην **Εθνική Αρχή Συντονισμού**, στα **Περιφερειακά Συμβούλια Έρευνας και Καινοτομίας**, και στα **Περιφερειακά Συμβούλια**.
- Η Έκθεση Αξιολόγησης της εθνικής στρατηγικής RIS3 θα διενεργηθεί από **εξωτερικό αξιολογητή** με ευθύνη της ΓΓΕΤ και με τις κατευθύνσεις της **Εθνικής Αρχής Συντονισμού** και θα αποσταλεί στην **Εθνική Αρχή Συντονισμού**.
- Η πορεία υλοποίησης και τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων της εθνικής και των περιφερειακών RIS3 θα παρουσιαστούν στο **Συμβούλιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης** και στο **Δίκτυο RIS3**.
- Όλες οι παραπάνω εκθέσεις θα παρουσιάζονται και θα συζητιούνται στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Περιφερειακών και Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2014-2020, η δε συνοπτική έκθεση παρακολούθησης και η αξιολόγηση της Εθνικής RIS3 θα παρουσιάζεται και θα συζητείται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων

Η κατάρτιση των εκθέσεων παρακολούθησης θα γίνεται ετησίως (πρώτο τρίμηνο) και θα αναφέρεται στην υλοποίηση που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι το τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους σωρευτικά.

Η κατάρτιση και υποβολή των εκθέσεων Αξιολόγησης των στρατηγικών RIS3 θα πραγματοποιηθεί με βάση το εγκεκριμένο κάθε φορά χρονοδιάγραμμα που αποτυπώνεται στα Σχέδια Αξιολόγησης των εγκεκριμένων συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων και ενδεικτικά προτείνεται να πραγματοποιηθεί τα έτη 2020 (το πρώτο τρίμηνο) και 2023.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

...